

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Ad Vnum Corpus Redactus

Philosophiæ R. P. Francisci De Oviedo Madritani Societatis Iesv Sacræ
Theologiæ Professoris Tomus II

Oviedo, Francisco de

Lvgdvni, M.DC.LI.

IV. In quo consistat ratio formalis libertatis in actu primo, & quid sit
libertum arbiactu primo, & quid sit libertum arbitrium?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95526)

ex natura sua determinatus est ad assentiendum vero, & dissentiendum falso, neque potest vero non assentiri, neque dissentire a falso cohibere si ut alia appareant neque assentire, neque dissentire poterit: ergo intellectus nunquam est formaliter liber ad proprium actum, neque huic primario libertas competere potest. Probo consequentiam, & rationem confirmo: si in aliquo casu intellectus esset liber, maxime quando obiectum non apparet evidenter verum, neque evidenter falsum, sed pro utraque parte probabiles rationes occurrunt ut intellectus ex vi harum assentiat, & ex vi illarum dissentiat: sed tunc illa indifferentia auferenda est per actum voluntatis, quo voluntas imperet assensum, potius quam dissensum: ergo neque in hoc casu libertas competit intellectui. Minorem probat manifesta experientia, quia compertum est voluntatem in his casibus intellectum in alteram partem determinare, & hac ratione ad actum fidei, cuius obiectum evidens non est, piam voluntatis affectionem Theologi requirunt & ad opinandum piam affectionem plurimum conducere dicimus.

Ratio huius à priori posita hæc est: tota obiecti indifferentia, ut possit esse actus assensus, vel dissensus circa illud, oritur ex imperfecta applicatione ipsius obiecti & ex obscuritate, qua obicitur intellectui non ut in se est, non ex ipsa obiecti natura, quæ in se & ratione sui indifferens non est, si clarè obicitur ad terminandum assensum, vel dissensum, sed necessario in determinatum actum inclinat, & ita respectu intellectus diuini, cui non potest confusè obici, nunquam potest hanc indifferentiam habere, neque intellectus diuinus aliquando indifferens est ad assentiendum, vel dissentiendum; si enim obiectum existat necessario terminat assensum intellectus, diuini, si verò non existat, ad illud dissensus diuine mentis necessario terminatur. Ex quo inferitur, non posse indifferentiam propriam, & per se in intellectu refundere, quia hæc illi non accrescit ex proprio obiecto, sed ex imperfecto modo, quo illi obicitur, & prius arguit imperfectionem intellectus, quam perfectionem aliquam: ex imperfectione verò potentie non potest libertas, quæ maxima perfectio est, illi adiungi, sed sicut tota indifferentia intellectus ad assentiendum seu non assentiendum, vel dissentiendum illi ab extrinseco contingit, ita ab extrinseco, hoc est, à potentia, cui per se indifferentia competit, scilicet voluntate determinanda est.

Confirmatur conclusio, & videtur ratio: Obiectum voluntatis ex sua natura tale est, ut in se habeat rationes permixtas, quibus trahat ad amorem, retrahatque ab odio & quibus trahat ad odium, & retrahat ab amore, quia habet ens creatum rationem boni, & mali admixtam, & postquam voluntati per cognitionem etiam comprehensivam illi fuerit propositum, rationem motiuam inuenit in illo ad amorem, & odium, & ad utriusque actus negationem. Intellectus autem nunquam in obiecto proprio reperire potest motiuum ad assentiendum, vel dissentiendum, seu omittendum actum, ad quem habet sufficiens motiuum, quia obiectum vel existit, vel non existit: si existit, ex se necessario terminat assensum; si non existit, est determinatum ex se ad determinandum dissensum, neque aliter, nisi ex errore, aut deceptione contingere potest: ergo obiectum voluntatis ex natura sua indifferens respectu voluntatis adhuc diuine potest terminare complacentiam, vel displicentiam sui, & obiectum intellectus ex se est determinatum ad assensum, vel dissensum, & tantum illi per accidens potest conuenire indifferentia ad actus respectu intellectus creati, cui imperfectè propositum sit, & aliter ac est, non verò respectu intellectus diuini: ergo obiectum voluntatis quasi ex propriis meritis indifferentiam refundit in suam potentiam, quam illi determinandam relinquit, & obiectum intellectus hunc addit ad actum determinatum, quem per se loquendo non potest intellectus vitare, sed tantum aliquando per accidens ex imperfecta applicatione obiecti.

Confirmatur eadem conclusio. Omnis actus liber debet esse voluntarius, quia debet nasci à principio non se determinante per modum nature, sed cum indifferentia, & ab intrinseco, & sponte sua: sed tantum actus potentie est voluntarius: ergo tantum actus huius potentie est formaliter liber. Virum conclusionem hanc confirmat vox cunctorum hominum à minimo infante usque ad iam ætatis caducæ senem, & à rusticissimo baiulo usque ad peritissimum iuriconsultum, à quibus si petas cur rem hanc

Franc. de Ouedo, Philosoph. Tom. I I.

faciant, cum possent oppositum præstare, vno ore respondent omnes, quia volo: ergo sentiunt omnes libertatem, & indifferentiam primario, & per se actui voluntatis, & non alij potentie competere. Circa naturam liberæ potentie restat modò explicandum, quæ sint illa requisita: quibus positis voluntas potest operari, & non operari, seu quæ requirantur, ut voluntas hanc habeat indifferentiam, & potestatem se determinandi, quod punctis sequentibus explicabo.

PUNCTUM IV.

In quo consistat ratio formalis libertatis in actu primo, & quid sit liberum arbitrium.

Dixi potentiam volitivam esse formaliter liberam, & non aliam, & explicui rationem essentialem principij liberi, est modo examinandum: An libertas conueniat voluntati per suam entitatem, ita ut per se ipsam sit formaliter in actu primo libera, an verò aliquid superadditum voluntati importet libertas in actu primo: quæ questione explicata, alia facillè soluetur. In quoniam consistat essentia liberi arbitrij. An dicat potentiam, vel actum, & an dicat potentiam ab intellectu, & voluntate distinctam.

Aleat. 2. q. 72. membro 2. art. 1. §. 3. docuit liberum arbitrium, esse potentiam quamdam motricem ab intellectu, & voluntate distinctam. Alij apud Soar disput. 19. sect. 5. num. 4. liberum arbitrium constituebant in quodam actu, vel habitu, vel in potentia pro ut aliquo actu affecta. Dicam quid sit, per quod voluntas in actu primo libera constituitur, & postea quid sit liberum arbitrium facillè definiam.

Hurtadus disp. 15. sect. 3. docet, libertatem esse idem cum voluntate, cognitionemque obiecti & alia extrinseca requisita esse connotata libertatis, non tamen esse de constitutione formali illius. Dispicet mihi Hurtadi sententia, quam sic impugno: libertas in actu primo non distinguitur à voluntate: ergo non potest separari ab illa, ergo quomodocumque consideretur voluntas semper est libera & in actu primo ad liberè operandum: ergo quantumvis careat cognitione erit libera ad actum, & culpe illi dabitur omissio illius, quod absurdissimum est, quia qui inuincibiliter ignorat præceptum, non dicitur liber ad illud adimplendum, & qui non cognoscit obiecti bonitatem liber non est ad illud amandum. Respondendum est in doctrina Hurtadi voluntati tunc deficere connotata libertatis, non tamen rationem formalem illius. Mirandum sane doctrinam Hurtadi seduli connotatorum impugnatoris indigere connotatorum auxilio, cogique ex illis solutionem petere. Illa sæpe cum Hurtado impugnavi, modò contra eundem Hurtadum eadem impugno more solito. Hæc connotata vel pertinent ad rationem formalem libertatis, vel hæc adæquatè in voluntate consistit: si non pertinent, sed tota formalis ratio libertatis est adæquatè in voluntate constituta, quotiescumque subsistit voluntas subsistit tota ratio formalis constitutiva libertatis, & voluntatis liberæ: ergo permanet formaliter libera voluntas, quia posita ratione formali, & subiecto capaci non potest non poni effectus formalis præcipue si subiecto per suam entitatem conueniat.

Dicendum est libertatem in actu primo dicere entitatem potentie, quæ libera denominatur, scilicet voluntatem cum omnibus aliis positivè, & negativè prærequisitis ad actum secundum exercendum absque illa determinatione ad illum ex parte principij. Inter positivè requisita præcipue numeratur obiecti cognitio ex vi cuius voluntas possit ita tendere ad illud per hunc actum, ut possit per alium oppositum tendere in idem obiectum, vel saltem non tendere in illud. Hac ratione communis sententia libertatem formalem voluntatis constituit in duplici cognitione, quia obiectum bonum & malum repræsentatur & ex utraque parte voluntas vocata potest cui maluerit annuere, & indifferens manet ad utramque cum virtute intrinseca se determinandi. Requiritur etiam positivè ad rationem constitutivam libertatis habitus infusus, vel saltem omnipotentia parata ad supplendum illius influxum, si actus producendus sit supernaturalis, & non possit sine habitu, aut auxilio extrinseco supplere vices habitus produci à potentia naturali scilicet voluntate. Requiritur

P 2 eodem

eodem modo decretum Dei, quo decernat concurrere cum causa secunda, ex vi cuiuslibet assistat omnipotentia causa secunda, ut nunquam ex defectu causae primae effectus deficiat. Ratio est facilis. Causa secunda non potest operari nisi adiuta à prima & effectus à causa secunda productus dependet etiam à prima liberè concurrente ad illum: ergo supponit actum diuinæ voluntatis, quo velit ad illum concurrere, quia omnis effectus liberè à Deo dependens debet supponere actum liberum Dei, neque aliā ratione potest dici liber respectu Dei, nisi quia dependet à decreto libero Dei, cum ipse per se, & formaliter non sit quo voluntas diuina libera constituitur, sicuti constituitur voluntas creata, quia huius est formalis volitio, non voluntatis diuinæ à qua dependet, non tanquam actus à potentia, sed tanquam effectus à causa. Tandem requiritur ad rationem constitutivam libertatis, quidquid ita influit in actum, ut actus esse non possit quin ab illo dependeat. Ratio est quia libertas dicit potentiam absolutè, & adequatè expeditam ad efficiendum actum, & nequit esse potentia expedita ad actum, quando non est cum omnibus necessariis ad illum ex parte antecedentis, seu actus primi requisitis, seu quando abest aliquid, sine quo effectus esse non potest.

5 Requiritur negatiuè ad libertatem negatio totius principij immediatè influentis in actum ex natura sua intrinsecè connexi cum tali actu, ita ut in sensu composito coniungi nequeat cum negatione actus. Hanc conclusionem vniuersaliter intelligo de omni principio ita connexo cum effectu, siue intrinsecè inherente voluntati, siue tantum extrinsecè sicuti decretum Dei extrinsecè assistit, & ita intellectam sic probō. Potentia libera est illa, quæ positis omnibus requisitis ad operandum potest operari, & non operari, sed posito aliquo principio necessariis connexo cum effectu non potest operari, & non operari: ergo non est libera. Minorem probō: principium illud non potest componi cum negatione operationis: ergo illo posito non potest esse negatio operationis: ergo non potest voluntas non operari, seu ab operatione desistere, quod est idem ac ponere negationem operationis. Confirmatur: tale principium inducit necessariis existentiam actus: ergo reddit impossibilem negationem illius: ergo destruit indifferentiam requisitam ad actum, & ad negationem illius: ergo destruit principium liberum: ergo ut hoc subsistat requiritur negatio talis principij.

6 Respondent aliqui doctrinam hanc veram esse de principio intrinsecè inherente voluntati, non verò de principio extrinsecò ipsi voluntati, quia principium voluntatis extrinsecum intrinsecè illam eodem modo relinquit: ergo si antea erat libera, illo posito libera permanebit. Ratio à me facta eodem modo probat de principio intrinsecò, & extrinsecò, & disparitas assignata nullius est momenti, ut probabo, quapropter eidem insisto conclusioni. Disparitatem esse nullam sic probō. Voluntas eodem modo potest cogi ad actum, & negationem illius per principium extrinsecum, & intrinsecum: ergo nulla est disparitas. Antecedens probatur: Voluntas eodem modo intrinsecè existens potest esse libera, & non libera ad actum, quia si posita voluntate cum duplici cognitione circa aliquod obiectum, & omnibus ex parte voluntatis, & causæ creatæ ad actum requisitis, si Deus suam omnipotentiam applicet ad concurrendum cum voluntate, voluntas erit libera, & si omnipotentiam non applicet, sed decernat non concurrere cum voluntate antecedenter ad omnem determinationem voluntatis præuisam, voluntas non erit libera, etiam si omnia intrinsecè inherentiæ voluntati permaneant eodem modo: ergo voluntas eodem modo intrinsecè se habens potest esse libera, & non libera ex positione, vel ablatione alicuius extrinseci: ergo male infertur, manet eodem modo intrinsecè: ergo manet cum eadem libertate, cum hæc ex extrinsecò possit deficere, vel accrescere intrinsecò supposito. Deinde sequeretur ex hac doctrina Deum non posse cogere voluntatem ad eliciendum actum ad quem ex se erat indifferens sine introductione alicuius intrinseci voluntati antecedentis actum, ex vi cuius libertatem amitteret voluntas, quod falsum est, quia quocumque principio posito ex natura sua libera potest Deus ita cum illo concurrere ad actum positum ut nullo modo tale principium valeat concursum resistere, neque illum non elicere, sed necessariis illum debeat exhibere, & potest, ut supra dicebam, concursum causæ primæ denegare, ita ut vo-

luntas nullo modo possit in actum secundum proflere. Alij duplex principium distinguunt respectu eiusdem actus, aliud per se requisitum ad talem actum sine quo actus esse non potest, aliud non per se requisitum, sed ita influens in actum, ut illo non influente, actus eodem modo posset euadere: illius primi negationem ad libertatem requiruntur non verò secundi, quod putant rectè posse cum libertate componi. Hæc differentia nonnullum videtur habere fundamentum in definitione libertatis: *Principium quod positis omnibus requisitis ad operandum potest operari & non operari*: ergo ad rationem liberi tantum requiritur ut illa, quæ requiruntur ad effectum possint componi cum actu & negatione illius: ergo non erit contra rationem liberi, ut aliquod principium per se non requisitum ad effectum componi nequeat cum negatione actus.

Standum est dictis, & dicendum requiri ad libertatem negationem totius principij influentis in actum, siue talis actus illud principium per se requiratur, siue posset fieri independentem, si tale principium abesset, dum eam tale principium in actum influit, non potest talis actus liber euadere propter rationem dictam, tunc enim ille actus ita producit, ut non possit tali principio posito non produci: ergo non producit liberè, neque voluntas cum tali principio fuit indifferens ad producendum & non producendum actum, sed necessariis illum producere fuit coacta. Ad fundamentum desumptum ex definitione principij liberi respondeo per illam particulam *positis omnibus requisitis*, debere intelligi omnia, quæ de facto concurrunt per modum actus primi, quia in quolibet illorum eandem determinationem habet actus secundus tanquam in causa, quam haberet si non posset ab illo non produci. Alij respondent hæc decreta, seu principia connexa cum actu secundo posse componi cum libertate, quia ponuntur ex præuisione eiusdem actus secundi sub conditione liberi præuisi: hanc solutionem impugnauit Controv. 9. Punct. 4. n. 9. ubi probō actum imperantem ex se efficacem libertatem adimere imperato.

Dixi requiri negationem principij, seu decreti per se determinati ad actum immediatè in illum influentis, quia si decretum hoc immediatè non influit in actum, sed mediis aliis principijs spectanda est natura horum principiorum; quod si hæc ex natura sua sint connexa cum actu, ita ut non possint componi cum negatione illius, ex vi horum principiorum determinatur libertas in actu primo ad actum, & hic necessariis euadet: quod si decretum hoc tantum influit in actum mediis aliis principijs, quæ ex natura sua possint componi cum actu & negatione illius, ratio est longe diuersa, & videtur actum liberum relinquere, quia actus procedit à principijs proximis ex se indifferenteribus, quæ rectè cum libertate componuntur, & decretum illud tantum est connexum cum actu mediis principijs, & eatenus infert actum, quatenus illam inducit necessitatem actus, quam illam inducunt principia immediata, cum autem principia non sint antecedenter connexa cum actu, neque inducant necessitatem antecedentem illius, sed tantum consequentem cum libertate composibilem, eandem & non aliam infert decretum.

Requiritur insuper ad libertatem in actu primo respectu actus secundi negatio impimenti, seu formæ incompossibilis cum actu secundo inaufertibilis per illum. Ratio est manifesta. Potentia non potest componere actum secundum cum impimento: ergo si per actum secundum non potest illud auferre, non poterit exercere ipsum actum secundum, donec illud impimentum supponatur aliunde ablatum. Ex quo inferas hæc impimenta inaufertibilia non tantum opponi cum formis incompossibilibus per modum incompossibilitatis formalis, sed tanquam quid destruens actum primum ad talem formam seu in quo formaliter consistit non esse actus primi ad illam. Negatio impimenti aufertibilis per actum secundum non requiritur ex parte actus primi ad illam, quia cum hæc per ipsum actum secundum poni possit, non supponitur aliunde posita. Hac ratione non supponitur negatio frigoris in subiecto ad introductionem caloris, quia per ipsam introductionem potest poni hæc negatio utriusque impimenti; exemplum accipe in motu locali: ut ego ex hoc loco Ecclesiæ peram lineam rectam est duplex impimentum: aer occupans spatium intermedium, quo non amoto non poterò illius spatium occupare, neque

ad Ecclesiam peruenire: & murus interpositus: quo etiam non amoto, vel disrupto impossibilis sit aditus linea recta ad Ecclesiam. His positis impedimentis, ut ego liberè motum exerceam requisitum, ut ad Ecclesiam perueniam, non necessum est supponi ablatum impedimentum aëris, quod per motum auferre possum, est tamen necessum supponi ablatum muri impedimentum, quod ego per motum auferre nequeo. Hanc doctrinam apprimè nota, quia facile explicatur quomodo vno hypostatice constituat Christum impeccabilem, quod non præstat gratia habitualis.

11 Ex his inferes libertatem voluntatis dicere pro formali suammet entitatem potentie, & simul entitates alias iurinfecae voluntati, & omnino inhærentes videlicet habitum respectu actus, qui ab illo est producendus: deinde aliud extrinsecum decretum, quo Deus suam omnipotentiam applicat, ut præsidet adit ad occurrendum per modum causæ primæ, & sæpè decretum aliud, quo Deus suam omnipotentiam parat ad concurrendum loco habitus ad actum supernaturalem cum homine peccatore hoc habitu carente. Ex his omnibus libertas confurgit, quia potentia volitiva libera constituitur, quia ex omnibus principis indifferentibus ad actum, & ad negationem illius tantum potentia volitiva est quæ vim habet ad illorum indifferententiam determinandam, in qua determinatione consistit actus secundus libertatis in ordine ad quem illius potentia, scilicet voluntas, libera dicitur per suammet entitatem, & per alia complicitia, reliquaque circumstantias, quæ ex parte actus primi ad actum secundum libertatis supponuntur.

12 Ex his facile erit quid sit liberum arbitrium definire, & non difficile sententiæ omnes supra relatæ in concordiam redigi poterunt. Si enim nomine liberi arbitrij intelligatur potentia illa quæ liberè operatur, & formaliter libera constituitur potens se determinare, hæc tantum est voluntas: si autem nomine liberi arbitrij intelligatur non solum potentia, quæ libera constituitur, sed connotans illa, per quæ proximè libera constituitur liberum arbitrium erit voluntas connotans habitum requisitum ad actum, & actus intellectus quibus obiectum representatur indifferens ad amorem, & odium, vel saltem ad negationem amoris, & decretum applicatiuum omnipotentie. Tandem si nomine liberi arbitrij intelligatur principium liberum, ut formaliter liberum, & proximè in actu primo constitutum in esse liberi, liberum arbitrium non solum dicit potentiam volitivam, sed habitum respectu actus, qui nequit fieri sine illo, & actus intellectus, & omnia illa, quibus formaliter constituitur libertas. Secundum has acceptiones liberi arbitrij facile est in concordiam redigere omnes opiniones supra relatæ, & illarum quilibet in bonum sensum explicare. Si queras, quæ harum acceptio nunc aliis sit præferenda, & quid sonet hæc vox: *liberum arbitrium*? Respondeo, quætionem esse purè de nomine, in qua parum refert hoc vel illo modo loqui, omnes enim acceptiones iuxta communem loquendi modum receptæ sunt, sæpè enim dicitur liberum arbitrium esse homini innatum, & propriam passionem illius, & tunc nomine liberi arbitrij tantum intelligimus potentiam volitivam, & non omnia requisita ad libertatem, quia decretum applicatiuum omnipotentie non est passio hominis. Aliquando etiam dicimus hominem ebrum vel nimis iracundum libero arbitrio carere, & tunc nomine liberi arbitrij libertatem intelligimus. Frequenter etiam dicimus amentes carere libero arbitrio, quod non dicimus eodem modo de dormientibus, & tunc liberum arbitrium significat potentiam volitivam connotantem omnia requisita ad libertatem proximè & naturaliter possibilia.

PUNCTUM V.

An deficiente libertate in causa prima necessario deficiet in secunda.

1 Contra dictoria docuisse Philosophos asserentes Deum operari ex necessitate naturæ, & causam secundam liberè operari docuit Scotus, qui constanter defendit deficiente libertate in causa prima, inferri per locum intrinsecum causam secundam non posse liberè operari. Ita tenet in 1. distinct. 1. quæstione 1. distinct. 9. quæstione 4. dist. 38.

Francisc. de Oniedo, Philosoph. Tom. II.

ad 1. & in 1. distinct. 1. quæst. 3. Scotus sequuntur illius sectatores, teste Corduba in 1. lib. quæst. 55. dub. 9. Oppositam sententiam defendunt plures Thomistæ, præcipuè ex vetustioribus, qui affirmant non inferri per locum intrinsecum causam secundam necessariò operari, ex eo quod prima absque libertate operetur, quia potest effectus procedere à duplici causa, ab vna necessariò, & liberè ab alia: ita tenent Caietan. 1. p. q. 14. art. 13. & q. 19. art. 8. & Ferr. 1. contra Gentes, c. 67. Capr. in 1. dist. 38. qui sententiæ huius patronum aduocant D. Thom. eo quod docuerit à scientia necessaria Dei effectus contingentes prodire, quia illius influxus in secundis causis modificatur. Eandem sententiam defendit Gabr. 1. dist. 38. q. vnica, art. 1. parte 2. & Palacios disp. 2.

Quætionem hanc in varios sensus doctè explicuit Nostr. Soar. tom. 1. Metaph. disp. 19. sect. 3. & quia non in omnibus eodem modo dirimenda est quæstio, quid iuxta illorum quemlibet tenendum sit sigillatim explicabo.

Primus quæstionis sensus esse potest an deficiente libertate in causa prima, deficiet in secunda id, quod ex parte illius requiritur, ut liberè operetur, ita ut nò solum operetur necessariò, quia causa prima illam prædeterminaret ad operandum, sed quia ipsa ex se non haberet quiddam requiritur ex parte ipsius ad operandum, sed ita esset ut eadem inuariata permanens, etiam si causæ primæ libertas accresceret, liberè operari non posset. Quæstione in hunc sensum explicata docet Soar. supra n. 5. assentiendum esse Scoto. Ego tamen neque Scoto, neque Soario assentior, sed affirmo ex suppositione, quod causa prima non esset libera, non inferri causam secundam non posse habere quiddam ex parte illius ad libertatem requirebatur, sed posse adhuc prædicta hypothese gaudere omnibus requisitis ad libertatem ex parte causæ creatæ, ita ut si non posset liberè operari, tota illius necessitas oriretur ex prædeterminatione causæ primæ, quæ secundam ex se liberam necessariò adigeret in alteram contradictionis partem.

Moueor ad hanc conclusionem defendendam, quia, ut bene Soar. causa secunda non constituitur libera formaliter quatenus est ex se per libertatem causæ primæ: ergo deficiente libertate causæ primæ non ex eo deficiet formaliter libertas causæ secundæ. Neque deficiet causaliter ut contendit Soar. quia deficiet libertas causæ primæ à qua dependet libertas causæ secundæ tamquam virtus finita participata à libertate Dei, quia non ex eo quod aliquid deficiat in Deo formaliter, deficit eminenter, hoc est, deficit virtus ad illud producendum in creatura: itaque libertas, quæ in Deo non esset, posset in creatura esse producta à Deo & dependens non à libertate Dei, sed à virtute, quam Deus haberet ad producendam libertatem, sicut ratio corporis, quæ est in substantia materiali dependet à Deo, in quo eminenter continetur, licet in illo talis ratio formaliter non reperiatur.

Obijc. Soar. Omnis perfectio nullam inuoluens imperfectionem debet esse participata à Deo: sed libertas est perfectio non inuoluens imperfectionem: ergo debet esse participata à Deo: ergo si in eo non reperiatur, non potest creatura illam à Deo participare: ergo neque illam habere. Resp. omnem perfectionem siue inuoluentem in se imperfectionem aliquam, siue non, essentialiter dependere à Deo tanquā à principio efficiente, à quo illam recepit creatura, quod tantum ex se petit creata perfectio, quia tamen omnis perfectio non inuoluens perfectionem reperitur in Deo, hinc est quod huiusmodi perfectio dicatur à Deo participata, quia à Deo dependet & in Deo reperitur: primum petit ens creatum ex se, secundum pertinet ad indefinitam perfectionem Dei, in hypothese verò, in qua procedit hæc quæstio, supponimus libertatem non reperi in Deo, etiam si sit perfectio nullā inuoluens imperfectionem. Vnde in prædicta suppositione inconueniens non est asserere aliquam perfectionem nullam imperfectionem inuoluentem futuram dependentem à Deo, non tamen participatam ab alia perfectione eiusdem rationis, quæ esset in Deo formaliter sed tantum eminenter, quia illud principium: *Omnis perfectio non inuoluens imperfectionem, est participata à Deo*, fundatur in alio, videlicet, *omnis perfectio quæ non inuoluit imperfectionem reperitur formaliter in Deo*: cum autem supponamus libertatis perfectionem non inuoluentem imperfectionem nò reperi in Deo, supponimus deficere hoc principium: *Omnis perfectio non inuoluens imperfectionem reperitur formaliter in Deo*. Vnde mirum non est si deficiat conclusio ex illo illata: *Omnis*